

Mottoet.

— Omnium autem rerum, ex quibus aliquid
adquiritur, nihil est Agricultura melius, nihil uberius,
nihil dulcius, nihil homine libero dignius.

Cicero de officiis. l. I. c. 42.

Det hele Sted hos den agtværdige romerſke
Philosoph lyder ſaaledes: "De Kunſter og Videns-
ſkaber, ſom fordrer mere end almindelig Indſigt, og
medføre et ikke ubetydeligt Gavn, ſaaſom Lægekunſten,
Bygningskunſten, Læren om Pligterne, de hædre dem,
ſom opoffre ſig dertil. Men Kjøbmandſkab, ſom falder
i Hoferie, er en daarlig Syffel; det ſtorre Han-
delskab derimod, ſom lader hidkomne Varer fra
fra andre Egne, og uden Overmod lader mange
leve med ſig, er ikke at dadle; ja det ſynes endog
med rette at fortjene Roes, naar det, nøjet med
den erholdte Binding, anvender den paa Land-
Eiendomme. Men af alle Tæringſveie er ingen
bedre, overflødiger, behageligere, eller den fri
Mand værdigere end Agerdyrkningen."

Iſte Bindes 3die Hefte.

(16)

Skulde denne store Sandhed, udtrykket i saa Ord, kunne kaldes i Tvivl? Hvilken Erhvervsfilde kan være bedre end Agerdyrkningen, hvorved vi næsten uafsladeligen have Naturen, dens underfulde Virkninger og mangfoldige Phænomener for Os; hvor det næsten uafbrudt er os til-ladt at betragte huse, i det vi stræbe at udgrunde disse; og hvor vi, ved de Betragtninger, vi herved anstille, de Jagttagelser vi gjøre, uimodstaaeligen henrives til den Tanke: Gud hvor er Du stor, god og mangfoldig! en Følelse hvis undeblivelige Følge er, at vi vorde bedre Mennesker, bedre Borgere og altsaa lykkeligere!

Nei! Ingen Erhvervsfilde er bedre end Agerdyrkningen og ingen overflødigere, thi den hviler paa Naturens uudtømmelige, og sig stedse fornyende Kræfter. Dens Væld flyder uafsladeligen og vender i evigt uafbrudt Kredsløb tilbage til sit Udspring, for atter at udgyde sig og lædste den Tørstige. Ved skjonsom Behandling udtørres aldrig Kilden; men behandles den med Omhu; sættes et fredende Hegn om den; renser den; planter et styggefuldt Træ ved dens Bredde; ledes enhver liden Bæk dertil, saa forøges dens Banded aarligen, og den vorder tilsidst en Aa, der ei blot kan vande den sædvanlige Eng og lædste fin Eier, men endog formaaer, henledt paa en gold nærliggende Sandstrækning, at dække denne midt

i Ørkenen med Disernes Grønhed, og alt det Gode, som udvælger af Ceres's Overslodighedshorn.

Vel kan en fiendtlig Haand tildeels eller ganske affjære den Na, hvorfra min Kilde sprang; vel kan jeg ved Ligegyldighed udsætte den for at plumres af fremmede Dyr, eller ubeskyttet, at udtørres af Solens brandende Straaler, eller de tørrende Vinde; vel kan jeg ved et Misgreb gennemstikke det Leerlag, hvorpaa Kilden i Martusinder gled, og derved nedsænke den i et bundløst ufrugtbart Sandlag, og saaledes aldeles tabe den; men intet af dette kan lægges Kilden til Last; thi aldrig saa snart giver Kunst eller Natur den igjensit gamle Løb, før den atter stues ligesaa overflødig som forhen.

Ei mindre behagelig er denne Erhvervskilde! Omgiven af den smilende Natur; i en sund frie Luft, og ved Arbejde, der yder Legemet gavnlige Bevægelser, erhverver Landmanden sig den Kraft, den Sundhed, uden hvilken Livets Tillokkelser svinde brat. Til Gode for hans Sjæl passerer Naturens og Kunstens Frembringelser, der dagligen forandres, ligesom Revue for hans forskende Die. Træt af at betragte den til sin Plet fængslede Plante, kaster han Blikket paa de Skabninger, der saa at sige ommyldre ham, dem han ved sin Lands Kraft, ligesom ved et Guddomsord, har fremkaldet af sin Fædrenejord, og nu med Omhed pleier og rundelæ

gen fodrer. Hans Tid er deelt mellem Mandens og Legemets Virksomhed, og saavel dets Frembringelser, som hins Opdagelser, fylde hans Bryst med lige Glæde!

Og hvilken Erhvervskilde kan være den frie Mand værdigere end Agerdyrkningen? Denne Grundvold til Millioner lykkelige Skabningers Tilværelse; denne Grundvold, hvorpaa Selstabelighed, Cultur, Kunster og Videnskaber hvile. Lad denne trives, og Millioner lykkelige Skabninger lobprise Gudheds Gud; lad denne forsvinde, og det vorder øde og stille paa Jorden, hvis Overflade snart lig dækkes af mørke Skove, hvor vilde Dyr føre Herredømmet, og faa nøgne, frygtsomme Mennesker æde, lig store Aber, Olden ved Trærnes Rodder. Ingen blodige Laurbær omgive Landmandens Tinding; kun Millioner Planter segne for hans krumme Sværd, sine Geldtslag leverer han mod Heder og øde Jorder, hans Trophæer ere sammentrængte Afgrøder og lange svære Ax, hans Seierskraab lyde fra talrige Hjerde, i hoist forskjellige og forunderlige Toner. Ingen Erhvervskilde er derfor den frie Mand værdigere end Agerdyrkningen. Dog — hvorhen vilde Tanken i sin Flugt lede mig, om jeg ei med Kraft løsrev mig. Mit Diemed er naaet, i det jeg her har viist, hvad jeg troer hiin store Taler underlagde hine indholdsrige Ord, der ikke bør bindes til Tid og Sted.

ei tænkes udtalede om den ved Lidomsstændighe-
der eller personlige Forhold betingede Agerdyrkning,
men om Agerdyrkningen, som et selvstændigt, uind-
skrænket Væsen, saaledes, som den ofte er, ofte
kunde være, og, som jeg ønskede den for mit Fæ-
dreland, stedse maatte være!!
